

چین معاصر

جامعه چین معاصر

نویسنده: لی ون

مترجم: لو وی

انتشارات پخش و و جو

جامعه چین معاصر

نویسنده: لی ون

مترجم: لو وی

ویراستار: امیر جلیلزاده (ایران)

图书在版编目(C I P)数据

当代中国社会:波斯文/李文著;罗伟,(伊朗)贾利利扎德译.--北京:五洲传播出版社,2015.4(当代中国系列/武力主编)

ISBN 978-7-5085-3093-2

I. ①当… II. ①李… ②罗… ③贾… III. ①社会发展—概况—中国—波斯语 IV. ①D668

中国版本图书馆CIP数据核字(2015)第062764号

当代中国系列丛书

主 编:武 力

出 版 人:荆孝敏

统 筹:付 平

当代中国社会(波斯文)

著 者:李 文

译 者:罗 伟

审 校:阿米尔·贾利利扎德(伊朗)

责任编辑:王 峰

助理编辑:彭 婷

图片提供:中新社CFP FOTOE

装帧设计:北京麒麟轩文化发展有限公司

出版发行:五洲传播出版社

地 址:北京市海淀区北三环中路31号生产力大楼B座7层

邮 编:100088

电 话:010-82005927,82007837

网 址:www.cicc.org.cn

承 印 者:中煤涿州制图印刷厂北京分厂

版 次:2015年4月第1版第1次印刷

开 本:787×1092mm 1/16

印 张:15

字 数:180千字

定 价:138.00元

فهرست

6 ————— پیشگفتار

9 ————— فصل اول: از یک جامعه به نسبت مرفه تا تحقق رویای چین

10..... از حل مشکل خوراک و پوشاک تا ساخت جامعه ای نسبتاً مرفه.

18..... شکوفایی فراگیر

28..... رویای چین.

37 ————— فصل دوم: شرایط و چالش های جدید برای کشور پرجمعیت چین

38..... سیاست های باروری و رشد جمعیت.

51..... کوچک شدن خانواده های و سالمندی جامعه.

63..... مهاجرت فراگیر و گسترده.

82..... عدم توازن در تولد دختران و پسران.

89 ————— فصل سوم: قطبی شدن و انتقال ساختار اجتماعی

90..... ساختار استخدام، میزان شهری شدن و ساختار صنعتی.

99..... ساختار شغلی و طبقه بندی اجتماعی.

113..... توزیع درآمد و قطبی شدن جامعه.

122..... ساختار سازماندهی اجتماعی و سامانه حاکمیت اجتماعی.

141 فصل چهارم: بزرگترین برنامه تامین اجتماعی در جهان

- 142..... شرایط بنیادی تامین اجتماعی در پیش از قرن حاضر
- 148..... تسریع همه جانبه گسترش سامانه تامین اجتماعی
- 158..... ایجاد و توسعه سامانه تامین مسکن
- 167..... چالش های اصلی و چشم انداز دوازدهمین برنامه پنج ساله در چین

183 فصل پنجم: آموزش، بهداشت و منابع انسانی

- 185..... اصلاح و رشد در آموزش
- 200..... اصلاح سامانه درمانی و پیشرفت در امور بهداشتی و درمانی
- 214..... رشد کیفیت جمعیت و توسعه منابع انسانی در چین

234 گفتار پایانی

جامعه چین معاصر

نویسنده: لی ون

مترجم: لو وی

ویراستار: امیر جلیلزاده (ایران)

图书在版编目(CIP)数据

当代中国社会:波斯文/李文著;罗伟,(伊朗)贾利利扎德译.--北京:五洲传播出版社,2015.4(当代中国系列/武力主编)

ISBN 978-7-5085-3093-2

I. ①当… II. ①李… ②罗… ③贾… III. ①社会发展—概况—中国—波斯语 IV. ①D668

中国版本图书馆CIP数据核字(2015)第062764号

当代中国系列丛书

主 编:武 力

出 版 人:荆孝敏

统 筹:付 平

当代中国社会(波斯文)

著 者:李 文

译 者:罗 伟

审 校:阿米尔·贾利利扎德(伊朗)

责任编辑:王 峰

助理编辑:彭 婷

图片提供:中新社CFP FOTOF

装帧设计:北京麒麟轩文化发展有限公司

出版发行:五洲传播出版社

地 址:北京市海淀区北三环中路31号生产力大楼B座7层

邮 编:100088

电 话:010-82005927,82007837

网 址:www.cicc.org.cn

承 印 者:中煤涿州制图印刷厂北京分厂

版 次:2015年4月第1版第1次印刷

开 本:787×1092mm 1/16

印 张:15

字 数:180千字

定 价:138.00元

فهرست

6 ————— پیشگفتار

9 ————— فصل اول: از یک جامعه به نسبت مرفه تا تحقق رویای چین

10..... از حل مشکل خوراک و پوشاک تا ساخت جامعه ای نسبتاً مرفه.....

18..... شکوفایی فراگیر.....

28..... رویای چین.....

37 ————— فصل دوم: شرایط و چالش های جدید برای کشور پرجمعیت چین

38..... سیاست های باروری و رشد جمعیت.....

51..... کوچک شدن خانواده های و سالمندی جامعه.....

63..... مهاجرت فراگیر و گسترده.....

82..... عدم توازن در تولد دختران و پسران.....

89 ————— فصل سوم قطبی شدن و انتقال ساختار اجتماعی

90..... ساختار استخدام، میزان شهری شدن و ساختار صنعتی.....

99..... ساختار شغلی و طبقه بندی اجتماعی.....

113..... توزیع درآمد و قطبی شدن جامعه.....

122..... ساختار سازماندهی اجتماعی و سامانه حاکمیت اجتماعی.....

141 فصل چهارم: بزرگترین برنامه تامین اجتماعی در جهان

- 142 شرایط بنیادی تامین اجتماعی در پیش از قرن حاضر.....
- 148 تسریع همه جانبه گسترش سامانه تامین اجتماعی.....
- 158 ایجاد و توسعه سامانه تامین مسکن.....
- 167 چالش های اصلی و چشم انداز دوازدهمین برنامه پنج ساله در چین.....

183 فصل پنجم: آموزش، بهداشت و منابع انسانی

- 185 اصلاح و رشد در آموزش.....
- 200 اصلاح سامانه درمانی و پیشرفت در امور بهداشتی و درمانی.....
- 214 رشد کیفیت جمعیت و توسعه منابع انسانی در چین.....

234 گفتار پایانی

پیشگفتار

جامعه معاصر چین

در قرن بیستم دو واقعه تاریخی در چین جهان امروزی را تحت تاثیر خود قرار داد. یکی از این دو واقعه مهم پایه گذاری و بنیاد جمهوری خلق چین به عنوان یک حکومت سوسیالیست بود که نظام های حکومتی آسیای شرقی و همچنین جهان را دستخوش تغییر و تحول کرد. دیگر اتفاق تاثیر گذار در جهان اجرای سیاست اصلاحات و درهای باز است. سیاستی که بر اساس اندیشه ها اقتصادی سوسیالیستی بنا شده و به اجرا گذاشته شده است و از سوی دیگر نیز رشد پایدار اقتصاد منطقه آسیای شرقی و جهان را تضمین کرده و در زمینه اقتصادی بنیان و پایه های اقتصادی جدیدی را بنا نهاده است. هر دوی این اتفاقات بزرگ دارای اهمیت تاریخی هستند و در راستای دستیابی به رویای چین که در برگزیده مفاهیم رستاخیز ملی، شکوفایی کشور و سعادت مردم است، در حال پیشروی است.

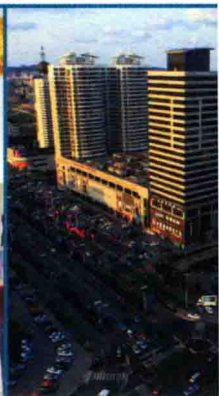
در قرن بیست و یکم نیز چین روند رو به رشد سریع خود را مانند دو دهه پیشین خود حفظ کرده است. چین تغییرات عمیقی در شرایط اقتصادی بین المللی ایجاد کرده و در ضمن حفظ روند سریع پیشرفت اقتصاد ملی، بر تمامی خطرات، پیچیدگی ها و سختی های بر سر راه خود چیره شده و جهش تاریخی خود را جامه عمل پوشانیده است. همچنین دستاوردهایی تاریخی در راستای ایجاد جامعه ای به نسبت مرفه در این راستا به دست آورده است. جی دی پی در چین از رتبه ششم در جهان به رده دوم بین المللی جهش داشته است و در زمینه بهره وری ملی، قدرت اقتصادی و توان فناوری و علمی نیز گام های بزرگی به پیش رو برداشته است. در این مدت همچنین استانداردهای زندگی، درآمد و تامین اجتماعی رشد چشمگیری داشته اند. افزون بر این همبستگی ملی، توان رقابت در عرصه های بین المللی و تاثیرگذاری در جامعه جهانی از موجبات این پیشرفت عظیم به شمار می آید. چین برهه جدیدی در تاریخ را رقم زده است. همانطور که همگان واقف هستند،

میدان تیان آن من پکن در شب روز ملی

این بار اقتصاد، دموکراسی، فرهنگ و پایداری اجتماعی چین شاهد رشد و نمو روزافزون هستند. امروزه موقعیت در چین بوجود آمده است که مردم با تلاش و کار فراوان درآمدی کافی داشته و توان بهبود رفاه اجتماعی آنها روز به روز بیشتر شده است. از سوی دیگر اقتصاد چین با مشکلات پایه ای و اساسی مواجه شده است. مشکلاتی مانند کمبود منابع و محیط کافی برای رشد، عدم توازن میان رشد اقتصادی و رشد اجتماعی، فاصله در حال افزایش طبقه ثروتمند و فقیر جامعه و افزایش چالش ها و تنش های اجتماعی. با توجه به روند بازشکوفایی کند اقتصاد دنیا و افزایش فشار بر اقتصاد داخلی، چالش و تنش های بیشتری در روند پیشرفت چین بوجود آمده است.

این کتاب رشد جامعه چین در آغاز قرن بیست و یکم و نیمه دوم قرن بیستم را مورد بررسی قرار می دهد. بجز مواردی که با ذکر منبع در این کتاب استفاده شده است، اطلاعات به کار رفته از پایگاه های اینترنتی کمیته ها و وزارت های کشور چین و همچنین اداره ملی آمار چین برداشت شده است.

فصل اول: از یک جامعه به نسبت مرفه تا تحقق رویای چین

واژه اجتماع می تواند به جوامع بسیار بزرگی مانند جامعه بشری اطلاق شود که دربرگیرنده مفاهیم اقتصاد، سیاست، فرهنگ و غیره می شود و یا اینکه می تواند به مجموعه یا گردهمایی بخشی از اقدامات بشری به عنوان یک مجموعه یا جامعه کوچک اشاره داشته باشد. برای مثال می توان به گروه های اجتماعی در برابر حکومت و یا زمینه های موازی در اقتصاد، سیاست و فرهنگ اشاره کرد. این کتاب جامعه چین را از دیدگاه جامعه کوچک مورد بررسی قرار داده و مباحثی مانند ساختار اجتماعی، ساخت و مدیریت، شرایط زندگی و همچنین طرز فکر جامعه را مطرح خواهد کرد. جامعه نسبتاً مرفه که از سوی دنگ شیائو پینگ، طراح اصلی سیاست اصلاحات و درهای باز ارایه شده به «جامعه بزرگ تر» اشاره دارد. حالا موقعیت کلی «جامعه کوچک» در چین را از نمای «جامعه بزرگ تر» بررسی می کنیم.

I. از حل مشکل خوراک و پوشاک تا ساخت جامعه ای نسبتاً مرفه

«جامعه نسبتاً مرفه» و «استراتژی سه گام توسعه»

حدود نیم قرن پیش، اولین نسل رهبران چین جدید دو گام طرح توسعه اقتصادی را ارایه کردند. نخست سامانه صنعتی و سامانه اقتصاد ملی نسبتاً کامل و مستقل ایجاد کردند. دوم، قصد داشتند تا در کشاورزی، صنعت، نیروی نظامی و علم و تکنولوژی مدرنیزه شوند تا اقتصاد چین رهبری جهان را بدست بگیرد.

هنگامی که اصلاحات در چین در پایان دهه 70 میلادی آغاز شده، نخستین هدف به طور کلی بدست آمده بود، اما هنوز راه زیادی برای رسیدن به هدف دوم پیش رو بود. ایجاد جامعه نسبتاً مرفه، مفهومی جدید در هدف دوم دنگ به شمار می رود که به این روش وی گفته ها و مفاهیم قدیمی را در قالبی جدید و نوین بازگو و تفسیر کرد.

دنگ در ملاقات با نخست وزیر ژاپن در دسامبر 1979 گفت: «این چهار عنصر نوین سازی که

هجدهم تا بیست و دوم دسامبر سال 1978، سومین نشست عمومی یازدهمین کمیته مرکزی حزب کمونیست چین در پکن برگزار شد. دنگ شیائو پینگ در این نشست مردم را به آزادی افکار، جستجوی حقیقت و همبستگی دعوت کرد.

ما در تلاش برای بدست آوردن آن هستیم، نوین سازی با ویژگی های چینی است. مفهوم ما از چهار عنصر نوین سازی با شما متفاوت است. منظور از رسیدن به چهار عنصر نوین سازی، دست یابی به رفاه نسبی است.»

دنگ در ملاقات با نخست وزیر ژاپن در مارس 1984 گفت: «اگر تا پایان قرن، بازده ارزش رشد ناخالص سالانه صنعت و کشاورزی چهار برابر و میانگین سرانه هر تولید ناخالص ملی به 800 دلار برسد، در نتیجه ما جامعه ای خواهیم داشت که مردم در آن زندگی نسبتاً راحتی خواهند داشت. درک چنین جامعه ای همان چیزی است که ما آن را سبک چینی مدرن می نامیم.»

جدا از «چهار عنصر نوین سازی»، «جامعه نسبتاً مرفه» نه طبقه مرفه و نه فقرا، هیچکدام هدف عملی برای توسعه تدریجی نیستند. بر اساس آمار بانک جهانی در سال 1978 چین هنوز به عنوان یکی از کشورهای با درآمد پایین به شمار می رفت. سرانه تولید ناخالص داخلی تنها 155 دلار و حدود 7.9 درصد میانگین جهانی بود، و از میان 135 کشور و منطقه در سراسر جهان، رتبه 331 را داشت. سرانه درآمد ناخالص داخلی (GNI) هم تنها 190 دلار و حدود 10.2 درصد کل میانگین جهان بود و از میان 188 کشور و منطقه در سراسر جهان در رتبه 175 قرار داشت. رشد در نواحی روستایی 67.7 درصد و در مناطق شهری 57.5 درصد بود و یک چهارم مردم چین (حدود 250 میلیون) از فقر شدید و خوراک و پوشاک ناکافی رنج می بردند.

بنابراین دنگ شیائو پینگ راهبرد توسعه در سه گام را پیشنهاد داد. هدف ما برای گام نخست این است که در سالهای 80 بتوانیم سرانه تولید ناخالص ملی را به 500 دلار برسانیم که دو برابر آمار 1980 (250 دلار) است. هدف ما برای گام دوم این است که تا پایان قرن 20، به سرانه تولید ناخالص ملی برابر با 1000 دلار برسیم. با رسیدن به این هدف، چین دیگر چهره فقر را از خود پاک کرده و به رفاه نسبی دست یافته است.

هنگامی که به طور کلی تولید ناخالص ملی بالغ بر 1 تریلیون دلار برسد، قدرت ملی به طور قابل ملاحظه ای افزایش خواهد یافت، اگرچه سرانه تولید ناخالص ملی همچنان بسیار کم خواهد بود. هدف ما در گام سوم مهم ترین هدف است، چهار برابر شدن رقم یک تریلیون دلار در 30 تا 50 سال قرن 21 است که این به معنای تبدیل شدن سرانه تولید ناخالص ملی به 40000 دلار است. به معنای دیگر استاندارد متوسط زندگی.»

در سال 1997 میلادی، چین موفق شد طبق برنامه تولید ناخالص داخلی خود را تا چهار برابر ارتقا دهد. تا سال 2000 میلادی نیز دولت چین اعلام کرد که مردم چین در رفاهی نسبی به سر می برند. پس از آن در سال 2007 هفدهمین کنگره ملی حزب کمونیست چین اعلام کرد که قصد دارد همزمان چهار برابر شدن جی دی پی سال 2020 نسبت به سال 2000، سرانه تولید ناخالص داخلی را تا سال 2020 نیز به چهار برابر افزایش دهد. این به آن معنی است که چین به هدف ایجاد جامعه به نسبت مرفه خود زودتر از پیش بینی های دنگ دست خواهد یافت.

پانزدهم تا بیستم و یکم دسامبر سال 2007، هفدهمین کنگره ملی حزب کمونیست چین در پکن برگزار شد.

سطوح و استانداردهای جامعه به نسبت مرفه

برای دریافتن مفهوم جامعه به نسبت مرفه که چین در تلاش است تا پایان قرن بیستم به آن دست یابد، این سوال مطرح می شود که این جامعه چگونه جامعه ای خواهد بود؟ بنابر پیش بینی های دنگ در سال 1984 میلادی، مناطق جنوبی دلتای رود یانگ تسه از نظر پیشرفت اقتصادی در چنین شرایطی به سر خواهند برد: یکم، مردم به شهرهای پکن و شانگهای هجوم خواهند آورد و مردمی مانند ساکنان نواحی جنوبی جیانگ سو از زندگی در زادبوم خود لذت خواهند برد. دوم، سرانه مناطق مسکونی به 20 متر مربع خواهد رسید. سوم، مدارس ابتدایی و راهنمایی با بودجه دولتی به صورت فراگیر خواهند بود. چهارم، نیازهای مردم به منابع خوراکی، مصرفی و الکترونیکی برآورده خواهد شد. پنجم، میزان جرایم به طرز چشمگیری کاسته شده و سطح درک معنوی مردم افزایش فراوانی خواهد داشت. بدین ترتیب ایجاد یک جامعه به نسبت مرفه فقط نیازمند چهار برابر کردن سرانه تولید ناخالص داخلی نیست. شش سال بعد، هفتمین نشست عمومی سیزدهمین دور کمیته مرکزی حزب کمونیست چین "طرح پیشنهادی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین مبنی بر تنظیم برنامه توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی ده سال و هشتمین برنامه پنج ساله" را به تصویب رساند. این طرح با چنین تفسیر و رهنمونی به تصویب رسید: "جامعه به نسبت مرفه به جامعه ای گفته می شود که کیفیت زندگی مردم از نظر خوراک و پوشاک رو به رشد باشد و مردم از نظر خوراک و پوشاک در حالتی مطلوب به سر ببرند این شرایط در